

ԱՄԱՆՈՐԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Ահա ավարտին է մոտենում ևս մեկ տարի: Ափսոսանքով, թե ուրախությամբ հրաժեշտ ենք փալիս արդեն հին տարվան և հույսով ու լավատեսությամբ մուտք գործում նոր՝ 2003 թվական: Կանգնած ենք հին տարվա վերջին և նորի սկզբին: Մի իրադարձություն, որ յուրաքանչյուր բանական մարդու խորհելու և մտորելու առիթ է փալիս: Ամեն մեկս ակամա տակն ենք թե՛ 2002 թվականում և թե՛ ընդհանրապես մեր ապրած կյանքում անհատական թե՛ հավաքական առումով հաջողված կամ ընդհակառակը՝ ձախողված ձեռնարկումներին կամ իրադարձություններին: Մի պահ, երբ մարդ հաշվեպու է լինում իր և Աստծո առաջ, ցավով է լցվում թերացումների համար և հայցում Տիրոջ օգնականությունը՝ ապագայի հանդեպ ունեցած հույսերի և տեսիլքների իրականացման գործում:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբանությունն ու պաշտոնությունը, Ս. Էջմիածնի հոգևոր կրթօջախների ուսանողությունը, նախագահությամբ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Գարեգին Բ Կաթողիկոսի, ինչպես միշտ դեկտեմբերի 31-ի երեկոյան հավաքվել էր ավանդական դարձած սիրո սեղանի շուրջ՝ հրաժեշտ փալու անցնող տարվան և նոր իղձերով ու ցանկություններով Վեհափառ Հայրապետի օրհնությամբ թևակոխելու 2003 թվական: Առ Բարձրալը հղված Տերունական աղոթքով և Հայաստանի Հանրապետության հիմնով ու Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի քայլերգով սկսվեց ամանորյա հանդիսությունը:

Ամանորյա երեկոն փառեմուտի իր խոսքով բացեց Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի տեսուչ Արժանապարհիվ Տ. Եղիշե ավ. քին. Սարգսյանը՝ ասելով.

«Մի քանի ժամից 2002 թվականը կդառնա պատմություն: Եթե ընդունենք, որ պատմությունը փաստերի, կատարած-չկատարած գործերի արձանագրումն է, ուրեմն թույլ տվեք տարեմուտի այս երեկոյին երադարձ մի հայացք ներել անցնող տարվա պատմությանը:

2002 թվականը Վեհափառությանը ղեկավարությամբ Մայր Աթոռի, Հայոց Եկեղեցու և Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի համար եղավ արդյունաշատ: 2002 թվականին էր, որ Մորթությանը ջանքերով Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանը Մ. Կառավարության որոշմամբ ճանաչվեց որպես աստվածաբանական համալսարան: Կատարվեց նավակարիքը նորակառույց և նորոգված մի շարք եկեղեցիների: Նույնը Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանում եղավ առար: Ավարտաճառների պաշտպանությամբ շրջանավարտ մի խումբ սաներ կգան լրացնելու Մայր Աթոռի միաբանության շարքերը: Իրար երկից հիմնովին նորոգվում և նոր տեսք են ստա-

Արժանապատիվ Տեր Հոր խոսքից հետո, հանուն միաբանության, բարեմաղթանքի շնորհավորական սրտի խոսք ասաց Ս. Էջմիածնի ավագագույն հոգևորականներից Երևանի պետական համալսարանի Աստվածաբանական ֆակուլտետի դեկան Տ. Շահն արքեպս. Աճեմյանը.

«Վեհափառ Հայրապետ Ամենայն Հայոց.

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբանության, Գևորգյան Հոգևոր Ընկերության ուսուցչական կազմի և ուսանողության անունով, Ս. Աթոռո պաշտոնյաներու և ծառայողներու անունով կշնորհավորենք Ձերոյ Սրբության Ամանորդ՝ ի սրտե մաղթելով, որ նոր սկսող տարին արձանագրե Ձեր կյանքին մեջ նոր հաղթանակներ, փառավոր հաջողություններ և եկեղեցաշին իրագործումներ:

Մենք փառք կուրանք Ամենակալ Աստուծո, որ վերջացող այս տարին եղավ փառավոր տարի մը, որոս ընթացքին Ձերոյ Սրբությունը Մայր Աթոռ հրավիրեց և շրջապարվեցավ ազգանվեր ու բարեպաշտ բարերարներով, որոնք Ձեր երազներուն մարմին տվին և ուխտանվեր իրենց կյանքը ճոխացուցին բարեգործությանը:

Ինչպես անցնող տարիներուն, այս տարի եւ, իբրև հովիվ բարի, Ձերոյ Սրբությունը այցի գնաց իր հոտին մինչև ծայրագույն Արևելք, «ճանչցա զիրս և ճանաչեցա յիրոցն»:

Հայաստանի կրթության դաշտին մեջ Ձերոյ Սրբությունը մաքրեց մեր դպրոցները անաստվածության վերջին աղբերեն և հաջողեցավ Հայ Առաքելական Եկեղեցիի դարավոր իմաստության, աստվածաշունչ պարգևանին և սիրո ոգին առջև բանալ հայ մանուկներուն սիրտներուն դռները:

Արարարյան Հայրապետական թեմի առաջնորդական պատասխանատվության օրերուն ձեռնարկված Հայորդյաց տունները Կաթողիկոսական Ձեր հոգածության շնորհիվ մեծցան, ծաղկեցան և մանուկներու նոր սերունդ մը կրթեցին, որ ծնեց Զրիստոսաշունչ հայ մշակույթի կաթը և դարձավ մեծ խոստում՝ պսակելով ազգային ու եկեղեցականը ամեն հայ հոգին մեջ:

Բսկ Մայր Աթոռեն ներս Գևորգյան Հոգևոր Ընկերանը ճանաչվեցավ բարձրագույն ուսման կրթական հաստատություն մը՝ չորս մասնագիտական ամբիոններով:

Քույր Եկեղեցիներուն հեղ Ձերոյ Վեհափառությունը սերտացուց և ճոխացուց կապերը՝ առաքելով միջեկեղեցական կամ Եկեղեցիներու կողմն կազմակերպված միջազգային ժողովներուն Ձեր ներկայացուցիչները և պարգևները:

Ձեր մեծ նախորդներուն նման, ինչպես Զաքարիա և Միմենո երջակափառապետ Կաթողիկոսները, Դուք նոր կյանք տվիք Ս. Էջմիածնի տպարանին, հրատարակությունները ճոխացան հայագիտական, եկեղեցագիտական, կրոնագիտական և պատմագիտական հիմնալի հրատարակություններով, որոնք ուրախացուցին Ակադեմիան իր ինստիտուտներով, համալսարանն իր ֆակուլտետներով և Մայր Աթոռն իր թեմերով:

Այս տարի Ձերդ Սրբությունը շարունակեց շինարարությունը Մայր Աթոռի սահմաններում մեջ՝ հիմնը դնելով մեծ կառույցին, որ պիտի ըլլա միաբանության լոռ թաղամասը: Դուք ևսխաձեռնեցիք հայագիտական աշխարանքի լոռ կենտրոնի մը հիմնարկեքին, զոր ևսլիրեցիք Ձեր երջանկահիշատակ ևսխորդի հիշատակին:

Վեհափառ Հայրապետ Ամենայն հայոց,

հաղոթենք մեր հայրերու Աստուծոյն, որ ծաղկե Ձեր զորության գալագալը, որ երկար տարիներ շարունակեք ամրացնել Մայր Աթոռը, որպեսզի անոր ճաճանշումով լուսավորվի մեր ժողովորդին քրիստոնյա հավատքը և ան՝ հոյր և հոյլիլ հառաջանա դեպի հալիտենական հոյսը»:

Սրբագան հոր սրտաբոլի խոսքից հետո ճեմարանականների կարարմամբ հնեցեց Զորքիյաց հոգեհոյգ «Ուլ զարմանալի» շարակալը: Այնուհետք դասախոսության անուհից շնորհավորական խոսք ասաց հոգևոր կրթոջախների սիրված դասախոս, պրոֆեսոր Պողոս Խաչատրյանը:

հաշված ժամեր ու թոպեներ անց կվերջավորվի հիև տարին և ծնունդ կառնի լոռ՝ 2003 թվականը, որ ակնկալիքով և տենեանքով է լցրել երագող հոգիները, ևան տիտրությամբ ու ապաշավանքով՝ կորուսարների ու հարվածի համար: Բայց, մանավանդ, ուրախությունն ու ապաստումն են թեւածում մեր սրտերում, որովհետք անցյալի հետք բաժանման ցալից ավելի բերկրալի է լոռի հետ հանդիպումը:

Մինե կսկալի լոռ տարին՝ խոհական մարդն ինքնաբերաբար ներսուզվում և տրվում է այն գաղափարին, թե ի՛նչ տվեց 2002 թվականը: Երկրի համար թող այդ հաշվեկշիռը կարարեն վիճակագիրները, տերեսության ու քաղաքականության բնագավառի մարդիկ: Իսկ ինչ վերաբերում է հայ հոգևոր-եկեղեցական կյանքին, մենք ի զորու ենք դիտել և արձանագրել մի շարք հաջողություններ:

Ամենից առաջ կուզենալի ընդգծել այն դերը, որ անցնող տարում կարարել է Մայր Աթոռը: Ավելի ու ավելի է զգացվում Եկեղեցու կենարար շունչը, որ տարածվում է ողջ հանրապետության վրա և նպաստում մեր լորանկախ երկրի պետականության ամրապնդմանը: Ծավալվել է եկեղեցաշինության զործը՝ հետզհետք ընդգրկելով ևան հանրապետության մոռացված ծայրամասերը՝ Աստծո խոսքին զակնոյ մնացած գյուղերը: Այդ շարժումն իր հետագա ընթացքի մեջ, անշուշտ, կոժանդակի մեր ժողովորդի մոլորյալ զավակներին՝ գիտակցաբար եր կանգնելու օրարամուտ անկոջ աղանդավորներից և հոգով ու հավատով կապվելու հայոց Առաքելական Եկեղեցու՝ դարերով վավերացված ու սրբագործված դավանանքին: Սուրբ Էջմիածինն այդ անխոյոր ու անարերյուր ճանապարհի ջահակիրն է՝ Ամենայն հայոց Ազգրնարի հաթողկոսի՝ անխոնջ Գարեգին Երկրորդ Վեհափառ Հայրապետի առաջնորդությամբ:

Մեզ զարմացնում ու հիացնում է պարճատուն Վեհափառի լայնամասշտաբ և հեղինակական գործունեությունը, որ ծավալվում է ոչ միայն Մայր Հայրենիքում, այլև իր ծիրի մեջ է առել ի սփյուռս աշխարհի ցրված հայությունը:

Մենք՝ դասախոսներս, Վեհափառին և Էջմիածնի միաբանությանն առնչվում ենք հարկապես Գևորգյան Հոգևոր Ծեմարանով և Վազգենյան Դպրանոցով: Չեն կարող չընդգծել այն անդադրում, հոգածու վերաբերմունքը, որ Հայոց Հայրապետը դրսևորում է կրթական գործունեության նկարմամբ: Ինչպե՞ս է հաջողում իր բազմազբաղ ժամանակից օրեր ու ժամեր հարկացնել և գործնական մասնակցություն բերել Ս. Էջմիածնի ուսումնական օջախների ներքին կյանքին: Այդ առարկանում էական խնդիրներ առաջադրողը և նրանց լուծման հարմար տարրերակներ առաջարկողը Վեհափառն ինքն է՝ միշտ ունկնդիր նաև տեսչության ու դասախոսների ձայնին:

Դրա Հոգևոր Ծեմարանը կանգնած է զարգացման նոր հեռանկարի առաջ. Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունը հոգևոր այս հասարակությանը շնորհել է համալսարանի կարգավիճակ: Դա անհափ պարտավորեցնող է միաժամանակ ճանաչումն է Գևորգյան Հոգևոր Ծեմարանի շրջանավարտների կրթական բարձր որակի: Նոր կարգավիճակն ինքնին պահանջ է դնում առանց կրթով փոփոխությունների լրացնել, ճշրել ու բարելավել դասավանդվող առարկաների ցանկը, վերանայել ուսումնական ծրագրերը, վերակառուցվել ու համալսարանական արդի պահանջներն այնպես ներառել, որ նրանք ոչ թե հակադրվեն, այլ ներհյուսվեն ու հարստացնեն Ծեմարանի փառապանծ անցյալի ավանդները: Համոզված ենք՝ զալիք առաջընթացին ուղղված այս փորձությունը Ծեմարան-Համալսարանը հաջողությամբ կհաղթահարի:

Այդ ուղին պարտավորեցնող է ոչ միայն դասախոսներին, այլև մեր սաներին: Իմ պաշտոնակիցների անունից կցանկանայի, որ նրանք չխնայեն իրենց ժամանակն ու ընդունակությունները, հայ Եկեղեցու ապագա նվիրյալի խորհրդով յուրացնեն գիտելիքների այն մեծ պաշարը, որը նրանց կդարձնի մտավոր պարզան մակարդակով հոգևոր գործիչներ: Դասախոսներս մեզ մեծապես վարձարկված ենք զգում՝ ականաբերել լինելով մեր նախնի սաների հաջողություններին: Ինչպե՞ս չուրախանաս, երբ մեր աջքի առաջ նրանք արժանիորեն հոգևոր ծառայությանն են նվիրվում, հեղգհեղեղ ճանաչելի դառնում ու գնահատվում իրենց գործի մեջ:

Ընդհանրապես Նոր տարի և Սուրբ Ծնունդ, երկա՜ր, երկա՜ր շափարեն կյանք Վեհափառ Հայրապետին, իսկ Ձեզ բոլորիդ՝ հաջողություններ և երջանկություն»:

Այնուհետև Գևորգյան Հոգևոր Ծեմարանի ուսանողության անունից Ամանորի առիթով շնորհավորանքի խոսք ասաց Գ. լսարանի սան Էդվարդ դպիր Խաչատրյանը:

«Վեհափառ Տեղ, Գերազանի Սրբազան Հայրեր, Հոգեշնորհ և Արժանապատիվ Հայրեր, Բարեշնորհ սարկավազներ, հարգելի դասախոսներ, սիրելի ճեմարանական եղբայրներ և հարգարժան հյուրեր:

Այսօր մեկ անգամ ևս Ամանորի և Բրիսարոսի հրաշափառ Սուրբ Ծննդյան տոների խորհուրդն իր վրա է բեռնում քրիստոնյա աշխարհի և ողջ մարդկության հայացքները:

Այսօր մեկ անգամ ևս, երբ սպրտում ենք Ամանորի տոնական խորհրդով և սրտի ուրախ փրփրով սպասում ենք ժամ առ ժամ մտրեցող Բրիսարոսի հրաշափառ Ծննդյանն ու Նրա հոգեկորոգ խորհրդին, ի մի ենք ելել իբրև զավակները Ձերդ Սրբության՝ մեր հոգու և սրտի որդիական ջերմ, անկեղծ շնորհավորանքները Ձեզ ընծայելու:

Վեհափառ Տեղ, այսօր, հավաքված Ամանորի ավանդական այս սեղանի շուրջ, նոր հույսերով, նոր երազներով, գալիքի նկարումներ փառ և անբեկանելի հավատով ենք դիմավորում սպասվող նոր տարին, հավատ, որ մեզ է փոխանցվում Ձեզանից՝ մեր շնորհազարդ Հայրապետից, մեր ավագ հոգևոր հայրերից և եղբայրներից, մեր սիրելի ու սնուցող Հոգևոր Ծննդարանից և նրա դասախոսական կազմից:

Այսօր մեզ՝ Ծննդարանի սաներին, մեծ պարիվ է վիճակվել Վեհափառ Տիրոջ և մյուս հարգարժան ներկաների հետ մի հարկի ներքո հրաժեշտ տալ 2002 թ. և ստանալ Ձերդ Սրբության Ամանորյա բարեմաղթանքը: Այս հոգեհարազար մթնոլորտը մեկ անգամ ևս պարտավորեցնում է մեզ անմեացորդ նվիրվել Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցուն:

Վեհափառ Տեղ, իբրև Ձերդ Սրբության հոգեզավակներ ու Ձեր Հայրապետական շրջանի առաջին սաներ, մենք մեր պարտքն ենք համարում զինվորագրվել Ձերդ Վեհափառության պարզամտերին և անսակարկ և ինքնամոռաց նվիրումով լծակից և համեստ օգնականները լինել Ձեզ՝ մեր Եկեղեցու առաքելության իրականացման համար Ձեր բոլոր ձեռնարկներին, իսկ դրա համար մեզ այսօր հարկավոր է ուսանել, ուսանել և դարձյալ ուսանել, որպեսզի արժանավոր զավակները դառնանք Ձերդ Վեհափառության և ծառաները հավիրենական Ծննդարության:

Ապա ներկաներին բարեմաղթանքի իր խոսքն ուղղեց Գուգարաց թեմի առաջնորդ Ս. Սեպուհ եպս. Չուլջանը: Երազարձ մի հայացք ներելով թե՛ այս և թե՛ նախորդ տարիներին, Սրբազան Հայրն ի մասնավորի ասաց.

Իրավամբ հաշվելության օր է այսօր, յուրաքանչյուր տարվա ավարտին հայոց Հայրապետի շուրջ համախմբված փորձում ենք գնահատական տալ անցյալի մեր գործունեությանը և հաջորդ տարվա համար ու գալիք տարվա համար բարեմաղթություններ անել: Ծար գեղեցիկ է և հիասթափ, երբ սիրտ սեղանի շուրջ տնում ենք այս օրը և լսում այն գեղեցիկ խոսքերը, որ այսօր իրար կնադրենք: Այս

ամենը շար լավ է ու բարի, սակայն մենք բոլորս էլ գիտակցում ենք, թե անցնող տարիներին ինչ չենք արել և ինչ պետք է անենք այսօր:

Յուրաքանչյուրս գիտենք, թե ինչ մարտահրավերներ կան ներկյալում Հայ Եկեղեցու առջև, աթեիզմին հաջորդող տարբեր գաղափարներով հայաստանը լցվել է օտարածին ու օտարամուր ուժերով, և մենք հայ եկեղեցականներով պարտավոր ենք դիմակայել, պայքարել ու կարողանալ հաղթահարել և մեր ռազմավարությամբ մենք պետք է կարողանանք հայ ժողովրդի միասնականությունը, ամբողջականությունը ապահովել: Մա մեր յուրաքանչյուրիս պարտքն է, մենք պարտավոր ենք գեթ դժվարությամբ, բայց հաստատուն քայլերով ընթանալ դեպի առաջ:

Հայ Եկեղեցին, ինչպես ձեզանից շարերն ասացին, այն սրբություն սրբոցն է Ս. Էջմիածնով, Ամենայն Հայոց հայրապետով, որ իրավունք չունի հանդուրժելու այն ուժերին, որոնք հայ ժողովրդի միասնականությունը սասանում և մեր ազգային դիմագիծը խաթարում են: Ուրի մեր պարտքն է համախմբված թե՛ հոգևորական, թե՛ աշխարհական, թե՛ քաղաքական գործիչ և թե՛ մտավորականներ, ձեռք ձեռքի տված տեր կանգնենք մեր ազգային արժեքներին: Այս է հրամայականը 2003 թվականի»:

Երեկոյի ուրախությունը բազմապարկվեց կաղանջների ուրախ կատակներով և շահումների ավանդական վիճակահանությամբ:

Ամանորի ուրախ և հոգելից խոսքերով զարդարված հանդիսության մասնակիցներն անհամբերությամբ էին սպասում Նորին Սրբության հայրապետական պարգամին ու շնորհավորանքներին, և որ գալիք նոր տարին իրենց համար սկսվի մեր երանելի Զահանայապետներից եկող հայրապետական օրհնությամբ և հանդիսության վերջում ջերմ և հոգևորոգ հորդորով ներկաներիս իր հայրապետական մաղթանքն ուղղեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գաբեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

«Սիրելի Սրբազան հայրեր, հոգևոր եղբայրներ, հոգևոր սպասավորներ, Գեղազույն հոգևոր Խորհրդի աշխարհական պարվարժան անդամներ, հարգարժան դասախոսներ, սիրելի պաշտոնեություն և շար սիրելի սաներ:

Առաջին զգացումն առ Աստված գոհաբանական զգացումն է, երբ հրաժեշտ ենք տալիս 2002 թվականին, մենք փառք և գոհություն ենք առ Աստված բարձրացնում, որ Իր հոգածության ներքո շնորհեց մեզ այս պարզև, խաղաղ կյանքի պայմաններում անցկացնել ևս մեկ տարի, որպես Եկեղեցի, որպես ազգ և հայրենիք:

Ես փառք եմ տալիս Աստծուն այս երեկոյի համար նաև, որ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ընտանիքն ի մի է բերել, ամբողջական, գոհության զգացումով, լավ տրամադրությամբ դիմավորելու նոր տարին:

Ուրախ եմ, որ այս սեղանի շուրջ են մեր թեմակալ առաջնորդները, միաբան եկեղեցականները, որոնք զանազան թեմերում իրենց ծառայությունն են մատուցում, մեր Վիրահայոց թեմի առաջնորդական տեղապահը, Սփյուռքից Միացյալ Նահանգներում սպասավորող եկեղեցական հայր Օշականը, նաև քույր Եկեղեցի-

ներից ներկայացուցիչներ, որ խորհրդանշական է դարձնում այս երեկոյի մեր ավանդական սիրո սեղանը: Կաթոլիկ Եկեղեցուց մեր հոգևոր եղբայրը, որ այսօր է, ուսանում է հայոց լեզու, ծանոթանում, խորամուտ լինում մեր եկեղեցական կարգաց, նրա ավանդությանց մեջ, ինչպես նաև Ավետարանական Եկեղեցու ներկայացուցիչ Հայր Մայքլը, որ փարիսեր ի վեր հասարակված է այսրեղ, նաև իր ծառայությունն է մատուցում Գևորգյան և Վազգենյան հոգևոր կրթօջախներում, դասընթացներ անցկացնում մեր սանուց հետ:

Ուրախ եմ, որ մեզ հետ են Մայր Աթոռի պաշտոնեությունը, որոնց շարքում Միլոտեից՝ Միացյալ Նահանգներից կամավորաբար եկած և իրենց օգտակար ծառայությունը մեզ մատուցող տեր և տիկին Արմեն և Փոլա Դեռեյանները: Եվ, վերջապես, ես ցանկանում եմ ուրախությունս հայրնել, որ Գևորգյան Ճեմարանի տեսուչ Տեր Հայրն իր աշխատակիցների հետ միասին գեղեցիկ կերպով կազմակերպել է Տաբեմուրի այս երեկոն: Մեր գնահատանքը, մեր օրհնությունը մեր սիրելի Տեր Հորը:

Ելույթ ունեցողներն անդրադարձան եկեղեցական մեր կյանքից ներս անցնող տարվա ձեռքբերումներին: Մեր ծառայությունն ուղղված է մեր ժողովրդին, որով այն մի փոքրիկ մասնիկ է մարդկության ծառայության ծիրից ներս: Մենք մեր բաժնով փորձում ենք մեր ծառայությունը մատուցել, փորձում ենք մեր առաքելությունը կատարել մեր ժողովրդի զավակաց հանդեպ՝ առաջնորդել դեպ Աստված, ցույց տալ դեպ Աստված ճանապարհը: Եվ երբ նայում ենք, անդրադառնում մեր կյանքում տեղ գրած իրադարձություններին, տեսնում ենք, որ տակավին շատ անելիքներ ունենք որպես Եկեղեցի, որպես Եկեղեցու սպասավոր, որպես Տիրոջ այգու մշակ:

Տեսնում ենք, որ մեր ընտանիքի մեջ տարբեր նկարագրի, հոգեբանության, աշխարհորենկալումի տեր անդամներ կան. ոմանք անառակ որդիներ են, ոմանք՝ չարաճճի, ոմանք՝ մեղապարտ, ոմանք՝ աշխատասեր, խոնարհ, պարտաճանաչ բարի զավակներ: Եվ որպես ծնող պետք է որ մեր հոգածության ներքո պահենք բոլորին անխափր: Ոչ մի ծնող երես չի թերում իր մեղավոր զավակից, և մեր առաքելությունն է՝ հոգաբար ծնողի սիրով գործարել և ճիշտ ճանապարհի վրա բերել մեր զավակաց, որոնք որ շեղված են դեպի Աստված ընթացող ճանապարհից, մեր հայրերի ուղեգծած ճանապարհից:

Ճանապարհ, որ մեր ինքնությունն է բնորոշում որպես հայ ժողովրդի զավակ, որ մեր նկարագիրն է բնորոշում որպես ազգ և ժողովուրդ: Եվ մեր Եկեղեցու առաքելությունը որքան էլ որ արդյունավետ է եղել 2002 թվականին, այդուհանդերձ ես կարծում եմ միանշանակ, որ անելիքները շատ են տակավին մեր առջև, մեր տան ներքին բարեկարգումից սկսյալ՝ ազգի ծառայության ընդարձակ դաշտը ներառյալ: Բայց գոհություն և փառք պետք է բարձրացնենք դեպի Աստված, որ անցնող տարում նվիրումով ու ծրագրանությամբ աշխատեցին մեր բոլոր սպասավորները: Այնհայտ է, որ և հնչեց մեր հարգարժան պրոֆեսոր Դոդոս Խաչատրյանի խոսքում, թե նշմարելի է աշխուժությունը Եկեղեցում, կա շարժ, և

դա շնորհիվ Հայաստանի մեր թեմակալ առաջնորդների է, նրանց իշխանության ներքո գործող հոգևոր սպասավորներին:

Նույն ունեն, որ այդ աշխատանքներն առավել պիտի կազմակերպվեն առաջիկա տարիներին և արդյունքները մեզ ամենքիս համար ավելի ուրախալի պիտի լինեն, որովհետև մեր Եկեղեցին պիտի տեսնենք հաստատված մեր ժողովրդի կյանքում, պիտի տեսնենք հավաքող մեր ժողովրդի կյանքի մաս դարձած և պիտի տեսնենք այդ աղոթքի արդյունքում օրհնություն է իջնում մեր ժողովրդի վրա և ժպիտը, հոգու բերկրանքն ու ցնծությունը առավել տեղ են զբաղեցնում մեր կյանքից ներս:

Ես չեմ ուզում անդրադառնալ այն ամենին, ինչ որ անցնող տարում կատարվեց: Այսպես կամ այնպես ամենքդ տեղյակ եք, թե ինչպես աշխարհեցիներ բոլորս, ինչ ձեռքբերումներ ունեցանք, որտեղ թերացանք, ուր տկարացանք, ինչ չափով վրիպումներ ունեցանք և անհաջողություններ մեր կյանքում: Ես կուզեմ այսօր, իմ հայացքն ուղղած 2003 թվականին, առավել չափով անդրադառնալ այս տարվա մեր անելիքներին, որ հարկանշված է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի օծման 1700-ամյա տարեդարձով: Եվ նախախնամական է թերևս, որ հորեյրանական տարիներ են իրարու հաջորդում, որոնք որ մեզ խանդավառում են, գոյեպնդում են, մղում ավելի խնամքով ծրագրելու մեր հեյրագա աշխատանքը:

Ինձ համար հոգեկան մխիթարություն է և մեծ բավականություն, երբ մտածում եմ, որ առաջիկա տարում արդեն առաջին ծիծեռները պիտի եր գան, միաբաններ Ս. Էջմիածնի, որոնք տարիներ առաջ մեկնել են ուսման, բարեհաջող կերպով ավարտին են հասցնում իրենց ուսումնական աստիճանական համալսարաններում, և գալու են համալրելու մեր շարքերը և կոր ոգով, գիտելիքների ընդլայնված պաշարով իրենց օգտակարությունը բերելու այստեղ մեզ և մեր ժողովրդի զավակաց սպասավորությանը:

Ուրախություն և բերկրանք են իմ հոգուն հավելում նաև, երբ մտածում եմ, որ առաջիկա տարիներին մեծ թվով եկեղեցականներ պիտի ունենանք մեր Եկեղեցուց ներս՝ շնորհիվ այն դասընթացների, որ այսօր ընթանում են Երևանում. նկատի ունեմ քահանայից պարրաստության դասընթացները: Մոյր 25 շնորհալի, խոստումնալից երիտասարդներ ունենք այնտեղ, որոնք որ համալսարանական կրթությամբ, ներքին համոզումով, հավաքքի մղումով եկել են իրենց կյանքի ընթացքը շարունակելու այլևս Եկեղեցուց ներս, որպես եկեղեցական՝ իրենց սպասավորությունը բերելու մեր ժողովրդին:

Ինձ համար շար գոյեպնդող է, որ մեր բարերար զավակունք գորավիզ են Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին, հավաքում են Ս. Էջմիածնի առաքելությանը, որդեգրած ընթացքին և սատար են կանգնում և ամեն կերպ աջակցում, որպեսզի մենք կարողանանք ավելիով արդյունքներ արձանագրել, որովհետև այդ արդյունքները կարճացնում են այն ճանապարհը, որ մեր Եկեղեցու ամբողջությունը, լիարժեքությունն է կազմում:

Ես պարտք եմ զգում իմ խղճի առջև այս պահին երկիրը աղոթք բարձրացնել բարեկարգ մեր հայորդիների համար, որոնք որ հաջողությունների մեջ հիմնական մասն են բաժին ունեն:

Խոսքս շատ չպիտի երկարեմ, ինչպես սասացի: Առաջիկա տարին Ս. Էջմիածնի օծման 1700-ամյակն է, և սա առավել պարտավորությունների տակ է դնում մեզ առնչքի, որպեսզի յուրաքանչյուր մեր հերթին կարողանանք լարել մեր ուժերը, որովհետև այդ ուժերն անբավարար են, այդ ուժերը պետք է եռապատկել, որ կարողանանք ինչ-որ չափով գոհացնել ժամանակավորապես, արժանապես գոհ են այն անհրաժեշտ կարիքները լրացնել, որ այսօր ունի մեր Եկեղեցին մեր ազգի, մեր հայրենիքի նկատմամբ:

Չեմ կարող չանդադրադադար, որ շատ վճռական են մեր առաջիկա նախագահական և խորհրդարանական ընտրությունները, և օրեր առաջ տեղի ունեցած որքերգական սպանությունը զալիս է զգոնության կոչելու, որպեսզի մենք լինենք մեր դիրքերում, հոգևոր առաջնորդի դիրքերում, ամենքս մեր տեղում հոգևոր հովիվ, թեմակալ առաջնորդ և Կաթողիկոս: Որպեսզի կարողանանք միշտ ուղիղ առաջնորդել, որ յուրաքանչյուր հայորդի հաշվելու լինի իր յուրաքանչյուր քայլին: Ես իմ աղոթքն եմ առ Աստված բարձրացնում, որպեսզի Տեղը զորացնի այս առաքելության մեջ, որ մեր կոչման առաքելությունն է և մեր ընթացքն է:

Առավել չափով մեր հույսը նոր հասնող սերունդն է, որ այսօր, որպես հոգևոր կրթական հասարակությանը սաներ, իրենց ուսումն են առնում մեր դասախոսների, մանկավարժների հոգածու խնամքի ներքո, նրանցից սրանում անհրաժեշտ գիտելիքներ:

Ես իմ գնահատանքն եմ փոխանցում ձեզ ամենքիդ ձեր կարարած ծառայությանը համար, ձեր բերած ազնիվ աշխատանքի համար, որով շնանում է Հայ Առաքելական մեր Եկեղեցին և զորանում է իր առաքելության մեջ: Ամենքիդ անխաբիթ՝ Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամներին, մեր սիրելի դասախոսներին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի պաշտոնեականը, մեր թեմակալ առաջնորդներին և միաբաններին: Մեր գնահատանքի խոսքը վերաբերում է մեր Երևանի տեսչությանը, որ հոգածությամբ, նախաձեռնողությամբ, հեղինակալորեն առաջ են տանում կրթական գործը: Վերջյան Հոգևոր Երևանում, ինչպես նաև Սևանի Վազգենյան Դպրանոցում և Գյումրիի Ընծայարանում:

Աղոթք եմ առ Աստված բարձրացնում՝ հայցելով, որ Տեղը խաղաղության մեջ պահի աշխարհը համայն, անվտուգ պահի մեր Հայաստան երկիրը և մեր ժողովուրդն ի սիրտու աշխարհի: Թող Տեղը զորացնի եղբայրությունն ազգերի և Եկեղեցիների միջև, և յուրաքանչյուր հարակոթն տեսնենք մեր կյանքի առաքելությունն ու նաև տեսնենք այդ առաքելության մեջ մեր տեղն ու դերը և անսակարկ նվիրումով լծվենք մեր պարտականությանը կարարմանը, որ դրված է յուրաքանչյուրիս ուսերին Երկնային կողմից:

Ուրեմն, ուրախ տրամադրությամբ սկսեցինք հրաժեշտի արարողությունը 2002 թվականի, և այդ ուրախությունը թող դառնա ոգի, թող դառնա ներշնչանք, ուժ և կարողություն նոր՝ 2003 թվականը ձեռքբերումների տարի դարձնելու:

Թող Տիրոջ Աջը և բարի աչքը մեզ բոլորիս վրա լինի, և նրա օրհնության մեջ մենք զորացած շենացնենք մեր երկիրը, զորացնենք ու երջանկացնենք, բարօր դարձնենք մեր ժողովրդի կյանքը և պայծառացնենք մեր Սուրբ Եկեղեցին: Տերը մեզ օգնական մեր դժվարին, բայց քաղցր ծառայության մեջ:

Հանդիսությունն ավարտվեց Տերունական աղոթքով և Վեհափառ Հայրապետի «Պահպանիջ»-ով:

ԳԵՎՈՐԳ ՄԱՐԿԱՎԱԳ ՄԱԿԱՐՅԱՆ